

Innovatieplatform Hollands-Ontwerp, oktober 2014

Categorie: Speuren en Ontwikkelen, De serie van één, ComponentRenovatie

Tags: BouwhulpGroep, Innovatie, Alliantie+, Bestaande woningbouw, Renovatie, Componenten, Architectuur, Volkshuisvesting, Industrialisatie

RENOVEREN MET DE BLIK VOORWAARTS

Een serie over architectuur, volkshuisvesting en industrialisatie -1-

Door: Yuri van Bergen

De vraag om industrialisatie in de bestaande woningbouw neemt rap toe, het moet efficiënter, beter en goedkoper kunnen. Niet alleen vanwege de behoefte naar een technologische voortuitgang in de wijze waarop we onze productieprocessen en productieorganisaties benutten. Maar juist vanwege de behoefte naar sociale verandering, waarbij de gebruiker aan de knoppen zit en vakmenschap weer aandacht krijgt binnen de kaders van betaalbaarheid.

De hoofdvraag blijft, hoe moet die industrialisatie er uitzien en waarom zou het nu in de bestaande bouw wel lukken? Is het een doel op zichzelf? Of is het slechts een waarmee we ons doel sneller weten te bereiken? Wat betekent die industrialisatie voor onze huidige visie op volkshuisvesten en de wijze waarop we met elkaar samenwerken? Moeten we daarbij afscheid gaan nemen van onze beproefde methoden van bouwen en wonen sinds de Grieken en Romeinen (1)? En welke ruimte biedt deze kanteling voor nieuwe ideeën zoals 'gratis energie' en 'componenten in de serie van één'. Naast een betaalbare, betere woningvoorraad voor iedereen, neemt de behoefte naar keuzevrijheid alleen maar toe. En beginnen we langzaam na te denken over de mogelijkheden voor een beter (her-) gebruik van onze grondstoffen (2).

Een voorwaarde voor verandering zal moeten zijn dat we het anders gaan organiseren dan in de laatste twee decennia. De opgave zal breder gesteld moeten worden dan in haar huidige projectvorm. We zullen moeten leren om de vraag projectoverstijgend te stellen, zodat het loont om oplossingen te ontwikkelen die breed toepasbaar zijn. Dit betekent dat we nieuwe 'draggers' moeten formuleren om de vraag te kunnen stellen en snel met elkaar over de oplossing te kunnen communiceren.

Projecten worden nog te veel beschouwd als eenmalige, unieke vraagstukken, terwijl we als we wat preciezer kijken, onderdelen zien die over projecten heen grote overeenkomsten vertonen. Voor industrialisatie als middel om goedkoper, beter, meer met ruimte voor keuzevrijheid en vervangbaarheid de bestaande woningvoorraad te verbeteren, is het nodig om de hedendaagse snelheid van communicatie te kunnen toepassen en tot nieuwe oplossingen te komen. Op deze wijze kunnen we ons ook beter spiegelen aan de industrieën waar dan ook ter wereld, waar innovatie een vanzelfsprekendheid is geworden.

De weg naar deze duurzame en betaalbare woningvoorraad is nog lang, maar het moment om samen een nieuwe koers met perspectief te kiezen lijkt ideaal. Want laten we eerlijk zijn, veel slechter kunnen de vooruitzichten op dit moment niet worden. En

met deze kennis op zak beginnen we te lopen. Welke kant op? Geen idee, maar in iedere geval met de blik voorwaarts!

Bronnen/verwijzingen

- (1) '[De histomap van bouwen en wonen](#)', Yuri van Bergen, 29 oktober 2013
- (2) '[Renoveren aan de lopen de band](#)', Yuri van Bergen, 26 augustus 2014
- (3) '[Communicatie over het renovatieplan: de stap-voor-stapmethode en co-engineering](#)', Martin Liebregts, 26 juni 2014
- (4) '[De industrialisatie van de bouw, een honderdjarig ideaalbeeld](#)', Martin Liebregts, 29 oktober 2013

De vraag naar industrialisatie in de bestaande woningbouw neemt snel toe. Niet alleen vanwege de behoefte naar een technologische voortuitgang in de wijze waarop we onze productieprocessen als productieorganisaties benutten. Maar juist vanwege de behoefte naar sociale verandering waarbij de gebruiker aan de knoppen zit en vakmanschap weer aandacht krijgt binnen de kaders van betaalbaarheid. De hoofdvraag blijft daarbij waarom industrialisatie? Is het een doel op zichzelf? Of is het een manier waarmee we ons doel sneller weten te bereiken? Wat betekent industrialisatie voor onze huidige visie op volkshuisvesten als de wijze waarop we met elkaar samenwerken. Moeten we daarbij afscheid gaan nemen van onze beproefde methoden van bouwen en wonen sinds de Grieken en Romeinen(1). En welke ruimte biedt deze kanteling voor nieuwe ideeën zoals 'gratis energie' en 'componenten in serie van één'. Naast een betaalbare, betere woningvoorraad voor iedereen, neemt de behoefte naar keuzevrijheid alleen maar toe. En beginnen we langzaam na te denken over de mogelijkheden voor een beter (her-) gebruik van onze grondstoffen(2). De weg naar deze duurzame en betaalbare woningvoorraad is nog lang, maar het moment om samen een nieuwe koers met perspectief te kiezen lijkt ideaal. Want laten we eerlijk zijn, veel slechter kunnen de vooruitzichten op dit moment niet worden. En met deze kennis op zak beginnen we te lopen. Welke kant op? Geen idee maar in iedere geval met de blik voorwaarts!

[figuur: golven van de renovatie aanpassen met een doorkijk naar de komende x jaar?]

Componenten als drager voor de toekomst

Een voorwaarde voor deze verandering zal moeten zijn dat we het anders gaan organiseren dan de laatste twee decennia. Met alle mogelijke middelen om te communiceren ligt er een infrastructuur klaar waarmee we met elkaar onze kennis en kunde van de bestaande voorraad overal ter wereld kunnen gebruiken via een scherm. In de moeilijkste gevallen zouden we de principeoplossing zelfs ter plekke kunnen printen. Dat betekent een nieuwe behoefte aan 'dragers' om snel met elkaar te kunnen communiceren. Voorheen gebruikten we de projecten als drager waarbij de opgave werd gekaderd en langzaam zijn weg naar de oplossing vond door op de juiste momenten de juiste expertises erbij te halen. Met industrialisatie als middel om goedkoper, beter, meer met ruimte voor keuzevrijheid en vervangbaarheid hebben we een nieuwe vorm nodig om de hedendaagse snelheid van communicatie te kunnen volgen. Het voorbeeld van ASML genaamd 'concurrent engineering' is zo'n nieuwe vorm waarmee zij tijdens de ontwikkeling van bijvoorbeeld een nieuwe machine de oorspronkelijke ontwikkelkosten hebben weten te halveren door verschillende risico's samen te delen en de snelheid van ontwikkelen te verdubbelen(3).

Let op! Dit vraagt meer van de markt dan een partij die hetzelfde product blijft maken met enkele partners in de keten. De opgave is vergelijkbaar met de methode van Henry Ford door middel van een 'touw' de carrosserieën aan elkaar te verbinden waardoor er een constante werkstroom op gang kwam waarop de industrieën zich aansluiten (4). Maar deze ontwikkeling heeft ons niet de huidige zelfsturende elektrische auto gebracht waar men nu van droomt. Neen, deze ontwikkeling is slecht een voorwaarde geweest om als sector te kunnen innoveren op basis van verschillende platforms en door middel van massa het betaalbaar hebben weten te maken voor de gebruiker.

Nu heb ik wel ideeën voor een nieuw soort 'touw' als 'carrosserie' voor de toekomst. Maar volgens mij gaat het daar niet om. Volgens mij ligt de opgave meer in de wijze waarop de oplossingen in de markt plaatsen ten opzichte van de juiste vraag in plaats vanuit ons bestaande aanbod. Wat dat betekent voor de toekomst, geen idee. Maar een ding is zeker de wijze waarop we het altijd hebben gedaan loopt tegen haar einde. Dat zullen we nu toch echt moeten accepteren.

Bronnen/verwijzingen

(5) ['De histomap van bouwen en wonen'](#), Yuri van Bergen, 29 oktober 2013

- (6) 'Renoveren aan de lopen de band', Yuri van Bergen, 26 augustus 2014
- (7) 'Communicatie over het renovatieplan: de stap-voor-stapmethode en co-engineering', Martin Liebrechts, 26 juni 2014
- (8) 'De industrialisatie van de bouw, een honderdjarig ideaalbeeld', Martin Liebrechts, 29 oktober 2013

Post Hollands-Ontwerp voor donderdag ?? november 2014

Categorie: Speuren en Ontwikkelen, De serie van één, ComponentRenovatie

Tags: BouwhulpGroep, Innovatie, Alliantie+, Bestaande woningbouw, Renovatie, Componenten, Architectuur, Volkshuisvesting, Industrialisatie

De korte geschiedenis van industrialisatie in de bouw

Een serie over architectuur, volkshuisvesting en industrialisatie -2-

Door: Yuri van Bergen

De periode tot aan de eerste wereld oorlog staat bekend als het tijdperk van de synergie. Op de golven van de een tweede industriële revolutie vonden er in West-Europa, Noord-Amerika als Japen grote innovaties plaats op basis van de wetenschap. Samen met de opkomst van massaproductie(1) als de productielijn begon er zich een wereld te vormen waarvan we inmiddels het resultaat kennen. In de periode na de eerste wereld oorlog, met de opkomst van de sociale woningbouw en de sterke uitbreiding van de steden, zijn de eerste grote bewegingen van industrialisatie en woningbouw waar te nemen. Het Bauhaus met Hannes Meyer en Walter Gropius zijn hier bekende exponenten van. Maar ook in Nederland gingen architecten en bouwers zich bemoeien met de industrialisatie van het bouwen(2).

Waarom industrialisatie? Daarbij heeft de industriële revolutie ook een sociale revolutie veroorzaakt voor werknemers. Door werknemers beter te betalen als huisvesten nam de productiviteit toe. Dat betekende een grote vraag naar betere maar vooral goedkopere woningen. De vraag meer, goedkopere maar vooral beter huisvesting nam een vogelvlucht.

Innovatie en wetenschap

Misschien vergeten we onze eigen geschiedenis wel eens als we bezig zijn met nieuwe ontwikkelingen. Maar als je beseft dat elk nieuw idee bestaat uit twee al bestaande ideeën waarvoor een nieuwe toepassing wordt bedacht(2). Ruim honderd jaar geleden op de golven van een tweede industriële revolutie vond er een enorme economische groei in Europa plaats. Deze ontwikkeling zorgde voor een volksverhuizing richting de stad. Aan de ene kant de weldoeners als de andere kant de ideeën dat Als gevolg van de deze ontwikkeling ontstond er een behoefte aan een beter manier van huisvesten(3)

De opgave voor onze bestaande voorraad ligt dan ook niet in de mate waarop we producten kunnen vervangen, maar juist de zoektocht naar de mogelijkheid om met verschillende producten te kunnen differentiëren. Dat vraagt een ontwikkeling gebaseerd op de toekomstige vraag in plaats van een optimalisatie van het huidige aanbod. En als

Als de geschiedenis ons een ding leert dan is het wel dat de toekomst zich moeilijk laat voorspellen.

Bronnen/verwijzingen

- (1) 'De histomap van bouwen en wonen', Yuri van Bergen, Eindhoven, 29 oktober 2013
- (2) 'Van collectief naar serie van één', Yuri van Bergen, 10 september 2014
- (3) 'Where good ideas come from', Steven Johnson, oktober 2011
- (4) 'Koninkrijk vol sloppen', Auke van der Woud, Uitgeverij Bert Bakker, 2010

Post Hollands-Ontwerp voor donderdag ?? november 2014

Categorie: Speuren en Ontwikkelen, De serie van één, ComponentRenovatie

Tags: BouwhulpGroep, Innovatie, Alliantie+, Bestaande woningbouw, Renovatie, Componenten, Architectuur, Volkshuisvesting, Industrialisatie

Componenten in kaart

Een serie over architectuur, volkshuisvesting en industrialisatie -3-

Door: Yuri van Bergen

Denken in componenten

Bronnen/verwijzingen